

Razlog za uznemirenost povodom projekta "Jadar" potiče iz ne tako daleke prošlosti. Sa jalovišta nekadašnjeg rudnika "Stolice" u Kostajničku reku, koja se uliva u Jadar, a potom u Drinu, 2014. godine izlili su se teški metali i tako ugrozili zdravlje 15.000 ljudi. U selu Zajače 2011. godine kod dece je dijagnostikovao povišen nivo olova u krvi.

Zelena svetlo za realizaciju projekta "Jadar" dobila je rudarska kompanija Rio Tinto u Srbiji, jer je država usvojila Prostorni plan posebne namene "Jadar" po kome bi na 293,9 kvadratnih kilometara na teritoriji Loznice i Krupnja eksploatisali rudu litijuma i borata. Vesna Prodanović, direktorka kompanije "Rio Sava eksplorejšn", kaže da danas ne postoji ekološki izazov koji ne može da se reši.

Već mesecima meštani Loznice i Krupnja pričaju o šteti koju bi rudnik litijuma i borata mogao da donese tom kraju. Proteste protiv izgradnje rudnika litijuma su počeli meštani sa područja Gornjeg Jadra, a potom su se priključili i građani ostalih mesta. Traže da se prekinu sve radnje koje vode ka izgradnji rudnika i kažu da su nezadovoljni komunikacijom sa predstavnicima kompanije "Rio Tinto" i sa državom zbog toga što već duže vreme ne dobijaju konkretne odgovore na pitanja koja se dovode u vezu sa zaštitom životne sredine i zdravljem ljudi. Meštani su zabrinuti i šta će biti sa njihovim poljoprivrednim gazdinstvima, farmama stoke i zbog jalovišta jer se kao lokacija pominje zemljište u dolini reke Jadar koje je plavno i nekoliko puta godišnje. Kažu i da su se obratili svim nadležnim institucijama i da će nastaviti sa protestima dok se ne donese konačno rešenje. Započeli su i proceduru prikupljanja potpisa za peticiju protiv izgradnje rudnika.

Vesna Prodanović, direktorka kompanije "Rio Sava eksplorejšn", kaže da je razumljivo da su ljudi zabrinuti za reke. Prema njenim rečima, meštani su zabrinuti jer nemaju dovoljno informacija. Generalna direktorka "Rio Sava eksplorejšna" ističe da je projekat "Jadar" jako složen. Kaže da to nije projekat komercijalnog objekta, već je trebalo da se ispita i rudno telo, da se urade analize postojećeg stanja, mogućih uticaja na okolinu.

"Izrađena je studija prethodne izvodljivosti koja je trajala skoro 15 godina. Za projekat ovakve vrste ona može da traje i 20-30 godina. Sada smo ušli u fazu studije izvodljivosti u kojoj ponovo radimo sve potrebne studije koje su nam dobra podloga i veliki stepen sigurnosti da uradimo svu potrebnu dokumentaciju", objašnjava Prodanović.

Dodaje i da bi krajem ove godine trebalo da dobiju odobrenje za sledeću fazu i da skupe potrebne građevinske dozvole. Faza izvodljivosti znači da u toj fazi treba uraditi projektnu dokumentaciju koja će dati dovoljan stepen sigurnosti da se krene u fazu izvođenja. Studija uticaja na životnu sredinu je nešto što je posebno važno ljudima koji žive u tom kraju.

Pravi se mali grad ispod zemlje

“Rudnik je ozbiljno postrojenje. Mi pravimo ispod zemlje bukvalno mali grad, industrijsko postrojenje i odlagalište otpada, ali u današnjem svetu rudarstvo se promenilo. Planiramo da ovo postrojenje izvedemo na način da se poštuju svi ekološki standardi, i naši i Evropske unije, i ovakvo postrojenje bi moglo da stoji bile gde u centru Evrope”, naglašava direktorka.

Poziv građanima na dijalog

Ističe da su kao kompanija spremni da razgovaraju sa svima i da su uspostavili sistem otvorenih vrata gde su ljudi mogli da dođu. Čak 450-500 ljudi se već informisalo i imali su sastanke sa nekoliko udruženja i upućuju poziv svima da razgovaraju. U Loznici će biti formirana radna grupa koja će se baviti time kako ćemo informisati lokalnu zajednicu o ovom projektu i kako ćemo raspoređivati sredstva namenjena lokalnoj zajednici da poboljša svoj rad. Formira se i Odbor za ekologiju u kojem će biti predstavnici mesnih zajednica direktno sa teritorija samog postrojenja ali i šire”, kaže Vesna Prodanović. Dodaje da moraju da otvore dijalog sa građanima i sednu za sto, predstavte rešenja, a sva dokumentacija će biti dostupna.

Izvor: rts.rs